

[th Nørlund]

test mod de meget omtalte sovjetiske u-både. Jeg tør ikke insinuere, at de har noget med kommunevalget at gøre, men jeg har lagt mærke til, at der altid er sådan nogle u-både ved valg og den slags anliggender. Jeg synes nu også, det er et temmelig stift stykke, at netop de, som er gået imod at få betragtet både Østersøen og Norden som en atomfri zone, kommer og er forargede over, at så går det på en anden måde. Man måtte da virkelig selv slutte op om at finde løsninger ad den vej, og så kunne man have en eller anden begrundelse for at komme bagefter, men ikke med den baggrund, som man har her.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg forsømte i mit første indlæg at sige til forespørgerne, at jeg er glad for, at de har stillet denne forespørgsel, og jeg har også forstået på socialdemokratiets ordfører, at der var tilfredshed med, at vi her havde en mulighed for at drøfte nedrustningsproblemerne.

Jeg vil gerne henstille til regeringen, at man tager under overvejelse i stedet for at få en diskussion på basis af, at der er et parti, der stiller en forespørgsel, selv med mellemrum, f. eks. engang til efteråret, når der er et overblik over nedrustningskonferencens forløb, at give en redegørelse til folketinget, på basis af hvilken man kan have en almindelig debat, der så i øvrigt ikke vil være præget af dagsordener og dermed måske kan blive en bedre debat. Den henstilling tror jeg vil være både i nedrustningsdiskussionens og vel sagtens også i regeringens interesse.

Ellers må jeg sige til ministeren, at jeg skam er en hund efter rationelle forklaringer også på det irrationelle, men ikke hvis det fører til, at man så, i hvert fald når det drejer sig om politiske anliggender, ligesom accepterer det, der er grundlæggende irrationelt.

Det, der er grundlaget for mine betragtninger, er ministerens redegørelse, som vi har haft lejlighed til at se og høre, og jeg vil gerne citere, hvad der står på side 3:

»Oprustning skyldes politiske spændinger og konflikter, og det er et grundlæggende udenrigspolitisk mål for alle stater at betrygge deres sikkerhed.«

Ja, læst så nøgen, som denne hovedsætning i indlægget står, der, kastes der herved et alt for pænt lys over oprustningskapløbet.

Oprustningen i denne tekst bliver jo til noget aldeles fornuftbetonet og rationelt og ikke til det absurde kapløb, som vi i virkeligheden nok er enige om at det er.

Dernæst får man ved at formulere sig på den måde netop ikke taget hensyn til en række andre faktorer bag oprustningen, herunder hele det problem, der hedder det militærindustrielle kompleks. Oprustning skyldes politiske spændinger og konflikter – og derefter næsten punktum. Det er den formulering, jeg finder er alt for, jeg var lige ved at sige primitiv og i hvert fald ikke dækkende for, hvad der er det reelle forløb af oprustningen, som i høj grad er præget af de konservative militære synspunkter, der gør sig gældende i især stormagternes ledelse, og også de stærke økonomiske interesser, der er knyttet til oprustningen.

Jeg stillede i mit første indlæg et spørgsmål til ministeren, som jeg ikke fik svar på. Jeg spurgte: er der, så vidt regeringen ved, fra Sveriges side eller fra andre nordiske landes side initiativer undervejs, som kommer til at spille en rolle under nedrustningskonferencen, og som man enten fra dansk side allerede nu kan se at man kan tilslutte sig, eller som man muligvis kan se indebærer en konfliktmulighed? Jeg synes, det ville have betydelig interesse at få at vide her forud for konferencens start, om der er grund til at tro, at vi sammen med de øvrige nordiske lande kan spille en aktiv rolle, eller om vi må komme til at opleve, at andre nordiske lande spiller en mere aktiv rolle end den danske regering.

Om dagsordenerne vil jeg sige, at det for os er væsentligt i diskussionen, at vi får udtalt, at man fra dansk side selvfølgelig skal vende sig imod produktion af nye masseødelæggelsesvåben, herunder neutronbomben. Vi mener, det er væsentligt også for den danske holdning under konferencen, at dette fik lejlighed til at komme til udtryk ved en afstemning. Det forstår jeg der ikke bliver mulighed for, og det beklager jeg.

Hvordan det skulle kunne ødelægge mulighederne for at nå resultater, at folketinget vedtog en sådan udtalelse, har jeg ærlig talt meget svært ved at se, for ikke at sige, at jeg umuligt kan tro, det kan være rigtigt, at det skulle ødelægge nogen muligheder for at nå nedrustningsresultater, at der fra dansk side var en så klar stillingtagen på forhånd.